

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/7/2025
Identifikačné číslo spisu:	1221010654
Dátum vydania rozhodnutia:	19.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Zeleňáková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1221010654.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Martiny Zeleňákovvej a sudcov JUDr. Dušana Szabóa a JUDr. Dušana Krč - Šeberu, v trestnej veci obvineného L. D., pre prečin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods. 2 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 19. marca 2025 v Bratislave, o dovolaní ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 25. januára 2024, sp. zn. 4 To 74/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky odmieta.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj ako „súd I. stupňa“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 6. septembra 2022, sp. zn. 3 T 83/2021 (ďalej len „rozsudok súdu I. stupňa“) uznal obvineného L. D. (ďalej len „obvinený“) vinným zo spáchania prečinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 2 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

„od presne nezisteného dňa a času na presne nezistených miestach do 20.00 hod. dňa 22.12.2020 na C. ulici v Q. u seba pre vlastnú potrebu prechovával igelitové vrecúško, v ktorom sa nachádzalo šesť papierových skladačiek s obsahom hnedej kryštalickej látky a následne expertíznym skúmaním KEU PZ v Bratislave bolo zistené, že v papierových skladačkách sa nachádzal heroín s prímiesou kofeínu a paracetamolu s celkovou hmotnosťou 421 mg, s priemernou koncentráciou 15,3% hmotnostných heroínu, obsahujúci 64 mg absolútneho heroínu, čo zodpovedá 6 jednorazovým dávkam drogy, hoci v danom čase nedisponoval žiadnym povolením na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami, pričom heroín (diacetylmorfín) je zaradený v zmysle zákona Slovenskej republiky č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do I. skupiny omamných látok.“

2. Súd prvého stupňa obvinenému podľa § 171 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l), § 37

písm. m) a § 42 ods. 1 Trestného zákona uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia, podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona mu uložil ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou a zároveň zrušil trestný rozkaz Okresného súdu Bratislava II z 25. decembra 2020, sp. zn. 0 T 356/2020 vo výroku o treste, ako aj všetky rozhodnutia obsahovo naň nadväzujúce.

3. Krajský súd v Bratislave uznesením z 25. januára 2024, sp. zn. 4 To 74/2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) odvolanie obvineného podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

4. Proti napadnutému uzneseniu podal minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“) dovolanie v neprospech obvineného, z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. h), písm. i) Trestného poriadku namietajúc, že napadnutým uznesením a rozsudkom súdu prvého stupňa, ktoré mu predchádzalo, bol vo výroku o treste porušený zákon v ustanoveniach § 319 Trestného poriadku a § 37 písm. h), § 38 ods. 4 a § 42 ods. 2 Trestného zákona v prospech obvineného.

5. Minister spravodlivosti dôvodil, že trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II z 25. decembra 2020, sp. zn. 0 T 356/2020, právoplatným toho istého dňa, bol obvinený uznaný vinným z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Trestného zákona, spáchaného 22. decembra 2020 v čase o 19.45 hod., za čo mu bol podľa § 289 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) mesiace, ktorého výkon mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a) a § 50 ods. 1 Trestného zákona podmiennečne odložený na skúšobnú dobu 12 (dvanásť) mesiacov a zároveň podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu na dobu 12 (dvanásť) mesiacov.

6. V tejto súvislosti minister spravodlivosti poukázal na to, že v rozsudku súdu I. stupňa okresný súd v rozpore s § 42 ods. 2 Trestného zákona neprevzal výrok o treste zákazu činnosti, ktorý bol obvinenému uložený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II z 25. decembra 2020, sp. zn. 0 T 356/2020, právoplatným toho istého dňa, čím je naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

7. Vo vzťahu k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku minister spravodlivosti uviedol, že obvinený spáchal viac trestných činov, preto mu mala byť pričítaná aj priťažujúca okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona spôsobujúca prevahu priťažujúcich okolností nad okolnosťami poľahčujúcimi a majúca za následok potrebu úpravy trestnej sadzby v zmysle § 38 ods. 4 Trestného zákona v smere zvýšenia zákonom ustanovenej dolnej hranice trestnej sadzby trestného činu najprísnejšie trestného. Po takejto úprave by dolná hranica trestnej sadzby podľa § 171 ods. 2 Trestného zákona bola vo výmere 1 (jeden) rok a 8 (osem) mesiacov a horná hranica trestnej sadzby 5 (päť) rokov.

8. Minister spravodlivosti preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom súdu prvého stupňa v spojení s napadnutým uznesením bol vo výroku o treste porušený zákon v ustanoveniach § 319 Trestného poriadku a § 37 písm. h), § 38 ods. 4 a § 42 ods. 2 Trestného zákona v prospech obvineného, ďalej aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o treste, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad, podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Mestskému súdu Bratislava I, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol a podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku rozhodol súčasne o väzbe obvineného.

9. K dovolaniu ministra spravodlivosti sa písomne vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava II, ktorý v podaní zo 6. augusta 2024 uviedol, že považuje dovolanie ministra spravodlivosti za dôvodné v celom rozsahu. Žiadal preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v súlade s návrhom ministra spravodlivosti.

10. Obhajkyňa obvineného vo vyjadrení k podanému dovolaniu uviedla, že sa stotožňuje s tvrdením ministra spravodlivosti o neprevzatí výroku o uložení trestu zákazu činnosti do rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo 6. septembra 2022, sp. zn. 3 T 83/2021. Nesúhlasila však s názorom ministra spravodlivosti o porušení zákona v prospech obvineného pri ukladaní trestu odňatia slobody, pretože obvinenému bol namiesto podmieneného ukladaný nepodmienečný trest odňatia slobody. Obhajkyňa tiež poukázala na aktuálne znenie Trestného zákona, ktoré je pre obvineného výhodnejšie a vyjadrila názor, že pokiaľ mal obvinený v držbe 421 mg heroínu s obsahom účinnej látky 64 mg, tieto parametre nedosahujú ani len nepatrné množstvo, teda nejde o trestný čin. Tiež uviedla, že pôvodné ustanovenie § 38 ods. 4 Trestného zákona už nie je platné a postup pri ukladaní trestu odňatia slobody popísaný v dovolaní vzhľadom na zmenu skutkovej podstaty a príslušnej trestnej sadzby nie je aplikovateľný. Obhajkyňa preto navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zohľadnil aj vzniknutú situáciu a usmernil súdy nižšieho stupňa zohľadňovať a postupovať podľa novelizovaného Trestného zákona tak, aby obvinenému nebol ukladaný súhrnný trest.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) skúmal splnenie procesných podmienok na podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané ministrom spravodlivosti proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa § 374 ods. 2 Trestného poriadku, avšak bez kvalifikovaného podnetu podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku.

12. Podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku Dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1.

13. Podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku Oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

14. Zo spisu Mestského súdu Bratislava I, sp. zn. B2 - 3 T 83/2021 (pozn. spis súdu prvého stupňa sp. zn. 3 T 83/2021) vyplynulo, že súd prvého stupňa vyhlásil rozsudok na hlavnom pojednávaní konanom 6. septembra 2022, pričom obžalovaný, ako aj prokurátor si po vyhlásení rozsudku ponechali lehotu na podanie odvolania. Prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava II sa písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa 12. septembra 2022 vzdal práva podať odvolanie. Obžalovaný proti rozsudku súdu I. stupňa podal 21. septembra 2022 odvolanie, prostredníctvom obhajcu, pričom o odvolaní obžalovaného Krajský súd v Bratislave rozhodol napadnutým uznesením na verejnom zasadnutí konanom 25. januára 2024 tak, že ho podľa § 319 Trestného poriadku zamietol. Z uvedeného potom s poukazom na § 372 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že proti napadnutému uzneseniu generálny prokurátor nemôže podať dovolanie, keďže prokurátor nepodal proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie a zároveň Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, na podklade odvolania podaného obvineným nerozhodol v jeho prospech. Prokurátor tak nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1 Trestného poriadku, preto nie je ani oprávnenou osobou na podanie podnetu na podanie dovolania ministrovi spravodlivosti podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku.

15. Z vyššie uvedeného spisu ďalej vyplýva, že prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava II (ďalej tiež „prokurátor“) podaním zo 14. marca 2024, doručeným 15. marca 2024, podal Mestskému súdu Bratislava I podnet na podanie dovolania pre ministra spravodlivosti v neprospech obvineného z dôvodu porušenia zákona podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku pri ukladaní trestu, a to na rovnakom vecnom základe, aký uvádza minister spravodlivosti vo svojom dovolaní. Prokurátor v predmetnom podaní okrem iného poukázal na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky S 33/2009, podľa ktorého (skrátene) pokiaľ prokurátor nevyužil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, generálny prokurátor nie je oprávnený podať dovolanie a za tejto situácie nemôže podanie podnetu generálnym prokurátorom ministrovi spravodlivosti mať materiálny účinok podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku a bez takého podnetu minister spravodlivosti nie je osobou oprávnenou na podanie dovolania. Prokurátor zároveň doplnil, že za daných okolností je subjektom, ktorý môže podať podnet ministrovi spravodlivosti na podanie dovolania samotný súd, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni.

16. Zo, v spise Mestského súdu Bratislava I, zažurnalizovanej úpravy zákonnej sudkyne pre trestnú kanceláriu z 29. apríla 2024 plynie, že zákonná sudkyňa „po oboznámení sa s doručeným podnetom prokurátora“ na podanie dovolania dala trestnej kancelárii pokyn predložiť spis predsedovi Mestského súdu Bratislava I „na postúpenie tohto podania a celého spisového materiálu“ Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky a z listu predsedu Mestského súdu Bratislava I z 2. mája 2024 označeného ako „podnet na podanie dovolania pre ministra spravodlivosti“, plynie, že predseda Mestského súdu Bratislava I sa s podaním Okresnej prokuratúry Bratislava II zo 14. marca 2024 oboznámil s tým, že si ho dovoľuje „postúpiť spolu s kompletným spisovým materiálom ... na zváženie možnosti podania mimoriadneho opravného prostriedku - dovolania.“

17. Z obsahu spisu Mestského súdu Bratislava I tak nepochybne vyplýva, že prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava II si bol vedomý toho, že generálny prokurátor nie je oprávnený v trestnej veci obvineného podať dovolanie a ani podnet pre ministra spravodlivosti na podanie dovolania a zároveň aj to, že predseda Mestského súdu Bratislava I v skutočnosti nepodával podnet ministrovi spravodlivosti na podanie dovolania, ale podnet na podanie dovolania vypracovaný prokurátorom len „postúpil“ ministrovi spravodlivosti. V konečnom dôsledku je tak osobou, ktorá ministrovi spravodlivosti podala podnet na podanie dovolania prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava II, ktorý nevyužil svoje právo podať proti rozsudku súdu I. stupňa riadny opravný prostriedok, a teda v zmysle § 369 ods. 1 Trestného poriadku nie je osobou oprávnenou na podanie takého podnetu. Za týchto okolností potom podnet na podanie dovolania pre ministra spravodlivosti vypracovaný prokurátorom nemôže mať materiálny účinok podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku (S 33/2009).

18. Najvyšší súd zároveň dospel k záveru, že prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava II postupom, ktorý zvolil, sa snažil obísť ustanovenie § 369 ods. 1 Trestného poriadku, a preto jeho podanie nemôže mať účinky kvalifikovaného podnetu na podanie dovolania pre ministra spravodlivosti. Pokiaľ prokurátor nevyužije svoje právo podať riadny opravný prostriedok, potom nie je ani osobou, od ktorej môže pochádzať impulz pre inú osobu, napr. súd, na podanie podnetu pre ministra spravodlivosti na podanie dovolania. Tento záver je možné vyvodiť zo spojenia použitého v druhej vete § 369 ods. 1 Trestného poriadku „podnet môže podať osoba“ v spojení s výkladom slova „podnet“. Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka je totiž „podnetom“ potrebné rozumieť to: „čo vyvoláva, zapríčiňuje činnosť, čo povzbudzuje na čin, impulz, popud, pohnútka: reagovať na vonkajšie p-y; urobiť niečo na niečí p., z niečieho p-u. ...“. V skutočnosti je tak osobou, ktorá podáva ministrovi podnet na podanie dovolania nie osoba, ktorá podnet vypracuje a doručí ministrovi spravodlivosti, ale tá osoba, od ktorej iniciatíva na podanie takého podnetu vychádza. Samozrejme, pokiaľ ide o totožnú osobu (t. j. osoba, ktorá podnet podáva, ho podáva na podklade výlučne vlastného rozhodnutia a nie na podklade impulzu od inej osoby) a zároveň nie o osobu, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1 Trestného poriadku, potom taký podnet vyvolá materiálne účinky a je spôsobilým podnetom, na podklade ktorého je minister spravodlivosti oprávnený podať dovolanie. V prejednávanej trestnej veci tak tomu ale nie je, pretože impulz na podanie podnetu vyšiel od osoby, ktorá podmienku dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku nespĺňa, teda od prokurátora. Pokiaľ by spôsob, ktorý prokurátor v prejednávanej veci zvolil mal byť aprobovaný, potom by sa druhá veta ustanovenia § 369 ods. 2 Trestného poriadku stala obsolentnou, pretože v takom prípade by podmienka využitia riadneho opravného prostriedku jednoducho stratila význam a prokurátorovi, obvinenému, resp. osobám uvedeným v § 369 ods. 5 Trestného poriadku by postačovalo, aby podnet vypracovali, nechali ho podpísať inej osobe a táto iná osoba by ho doručila ministrovi spravodlivosti.

19. Navyše súd je povinný v priebehu celého trestného konania do jeho právoplatného skončenia postupovať v súlade so zákonom, pričom správnosť jeho postupu sa predpokladá, pokiaľ nie je preukázaný opak, preto zákon (Trestný poriadok) možnosť podania opravného prostriedku súdu proti jeho rozhodnutiam nezveruje, pretože by to bolo v logickom rozpore s postavením súdu a úlohami, ktoré plní. Podľa názoru najvyššieho súdu preto vo všeobecnosti súd ani nemôže byť osobou oprávnenou podať podnet pre ministra spravodlivosti na podanie dovolania s materiálnym účinkom podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku. Okrem toho právo obvineného na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na kontradiktórny trestný proces a princíp rovnosti strán, nie sú naplnené za situácie, keď súd nahrádza svojou činnosťou aktivitu jednej zo strán konania (primerane rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Karelín proti Rusku, Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 374/2020). Ak teda súd nie je oprávnený v priebehu trestného konania svojou činnosťou nahrádzať aktivitu prokurátora, nemá byť jeho pomocníkom, niet dôvodu, aby sa ním stal po skončení trestného konania a tak stratil svoju nezávislosť. Na strane druhej bolo by možné pripustiť podanie podnetu zo strany súdu, pokiaľ by smeroval v prospech obvineného v záujme nepokračovania v porušovaní napríklad jeho práva na osobnú slobodu a podobne.

20. Zhrnúc uvedené preto Najvyšší súd Slovenskej republiky uzatvára, že v prejednávanej veci minister spravodlivosti podal dovolanie v neprospech obvineného bez toho, aby mal na podanie dovolania kvalifikovaný podnet, v dôsledku absencie ktorého nie je osobou oprávnenou na podanie dovolania. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie ministra spravodlivosti ako dovolanie podané neoprávnenou osobou podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku týmto uznesením odmietol.

21. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.